

Gävle kommun
agnes.lindblom@gavle.se

Elektronisk delgivning

Dispens från det generella biotopskyddet avseende allé, Gävle kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att ge er dispens från det generella biotopskyddet för att fälla fem björkar i allé på fastigheten Brynäs 81:2 i Gävle kommun. Dispensen gäller under förutsättning att följande villkor följs.

Villkor

1. Arbetet ska utföras enligt ansökan och på sådant sätt att påverkan på omgivningen minimeras.
2. Dispensen gäller för Gävle kommun och för upphandlad entreprenör och kan inte överlåtas till annan utan länsstyrelsens medgivande.
3. Dispensen gäller från beslutsdatum till och med den 31 december 2028.
4. De nedtagna träden ska återplanteras med nya lövträd. Träden bör vara av inhemsk proveniens.
5. För att öka förutsättningarna för trädens överlevnad så ska de nya trädplantornas storlek vara minst 10–12 cm i omkrets, men helst 18–20 cm i omkrets.
6. Skötseln av de nyplanterade träden ska säkerställas under minst fem år. I skötseln ska bevattningspåsar ingå under det första året och om det behövs även under det andra året efter plantering.
7. Nya alléträd som inte lever tre år efter planteringen ska ersättas genom ytterligare nyplantering enligt villkoren ovan.
8. De nedtagna träden ska i så odelat skick som möjligt placeras som faunadepå på lämplig solbelyst plats i landskapet.

9. Detta beslut ska, tillsammans med giltig legitimation, medföras för att kunna uppvisas om så erfordras.

Beskrivning av ärendet

Gävle kommun inkom den 21 september 2022 med en ansökan om dispens från det generella biotopskyddet. Av ansökan framgår att kommunen önskar fälla totalt fem björkar i en allé. Allén utgörs av totalt 16 träd på en sammantagen längd av 150-200 meter. Träden som ansökan avser uppges vara ca 30 år gamla.

Av ansökan framgår att sökande önskar fälla fem träd för att kunna skapa en ny in- och utfart till Duvbackens reningsverk. Detta för att möjliggöra för utbyggnad av verksamhetsmark för reningsverk.

Vidare framgår av ansökan att alternativa lokaliseringar för den tilltänka in- och utfarten undersökt. Där en trafikutredning har studerat olika alternativa infarter till verksamheterna inom planområdet. Det valda alternativet uppges innebära minst påverkan på det angränsande naturreservatet och dess omgivning. För de berörda fastigheterna med Atlasgatan och vidare Södra Skeppsbron har även en förstudie tagits fram. I den uppges både landskapsbild och grönstruktur tagits i beaktning. För att minska påverkan på hela trädraden utanför planområdet Brynäs 34:1 m.fl. där Duvbackens reningsverk är en del, ska hela sträckan kompletteras med fler trädrader för att skapa en grönblå infrastruktur. Ärendet kompletterades med förstudien och trafikutredning den 10 januari 2023.

Som särskilda skäl för dispensen uppger sökande följande. Detaljplanen möjliggör för utbyggnad av verksamhetsmark för reningsverk på befintlig mark för småindustri och naturmark. Samtidigt säkerställs särskilt viktiga naturvärden inom planområdet. I samband med exploateringen ser Gävle kommun över de allmänna platserna, från Dövikens ut till T-udden samt T-uddens naturreservat. Detaljplanen syftar till att möjliggöra ny grönstruktur och nya ekosystemtjänster i samband med ianspråktagande av befintliga värden. Detaljplanen säkerställer naturvärden inom naturområde på allmän plats och möjliggör ett nytt rekreativt promenadstråk.

I förtydligande om särskilt skäl framhävs åtgärden som samhällsviktig verksamhet som sammanfaller med att särskilt viktiga naturvärden säkerställs.

Som kompensationsåtgärd kommer återplantering av minst fem träd ske längs med Atlasgatan och Södra Skeppsbron eller i närmaste området. Faunadepån av de avvercade träden skapas i närområdet.

Föreslagen kompensationsåtgärd bedöms av sökande på sikt stärka grönstrukturen i området jämfört med nuläget.

Länsstyrelsen begärde i ett föreläggande att sökande skulle erlægga en prövningsavgift om 2900 kronor. Prövningsavgiften inkom till länsstyrelsen den 31 oktober 2022.

Motivering till beslutet

Alléer är biotopskyddsområden och är skyddade enligt 7 kap. 11 § miljöbalken. Definitionen av en allé är att den ska utgöras av en enkel eller dubbel rad av minst fem lövträd längs väg eller det som tidigare varit väg eller i ett i övrigt öppet landskap. Träden ska till övervägande del utgöras av vuxna träd. Inom biotopskyddsområden får man inte bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som kan skada naturmiljön.

Länsstyrelsen bedömer att de åtgärder som planeras berör en struktur som kan definieras som allé och som därmed omfattas av biotopskyddsbestämmelserna. Att avverka träd i en allé får bedömas som en åtgärd som kan skada naturmiljön i det biotopskyddade området.

Syftet med biotopskyddet är att för framtiden bevara de aktuella biotopernas växt- och djurliv. Alléer har ofta mycket höga natur- och kulturvärden och är en viktig biotop för många sällsynta och hotade arter. I träden finns ofta goda häckningsmöjligheter och viloplats för fåglar. Insekter trivs i den varma solbelysta veden eller i de skuggiga kronorna, vilket i sin tur är föda för fåglar och fladdermöss. En rad olika mossor, lavar och svampar trivs också på träden. Alléträden är, på grund av deras ofta höga ålder, viktiga biotoper för lavar och kan också fungera som värdefulla spridningsvägar för många arter. Alléer har även ett kulturhistoriskt och estetiskt högt värde. De är medvetet anlagda strukturer som avspeglar viktiga skeden i planering och byggande, såväl i städer som i vissa miljöer på landsbygden

Alléerna i framför allt det statliga vägnätet har decimerats kraftigt till följd av breddning av vägar och utbyggnaden av vägnätet. Många av dagens hotade växter och djur är beroende av dessa miljöer för sin överlevnad. Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling och skyddet för biotopen bidrar bland annat till att Sverige uppfyller de nationella miljö kvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö och Ett rikt växt- och djurliv, samt åtaganden enligt EU:s Art- och habitatdirektiv, Konventionen om biologisk mångfald och Europeiska Landskapskonventionen.

Länsstyrelsen får ge dispens från biotopskyddsbestämmelserna om det finns särskilda skäl. En dispens får endast ges om det är förenligt med

biotopskyddsområdets syfte. I motiven till bestämmelsen om dispens framgår att dispensmöjligheten ska tillämpas restriktivt.

Länsstyrelsens bedömning är att den berörda allén har ett visst värde som lokal och spridningsväg för de intressen som är avsett att skyddas genom bland annat art- och habitatdirektivet, artskyddsförordningen och miljöbalken. Den skada på de biologiska värden som en fällning av de fem träden innebär bedömer dock inte länsstyrelsen vara så påtagliga att det i detta fall motiverar ett avslag. Detta då åtgärden bedöms vara av stor samhällsnytta och som tillsammans med den sammantagna avvägningen mellan naturvärdena då utgör särskilda skäl. Ingreppet i den biotopskyddade allén bedöms således som acceptabel och förenlig med förbudets syfte. Av den anledningen anser Länsstyrelsen att dispens kan medges under förutsättning att villkoren till beslutet följs.

Som en kompensatorisk åtgärd för den biologiska skada som ändå blir en följd av nedtagandet av träden anser länsstyrelsen att de fällda träden, ska placeras som faunadepåer på solbelysta platser i landskapet. Detta då många av dagens rödlistade arter på ett eller annat sätt är beroende av död ved. Både liggande och stående död ved är en mycket viktig och sällsynt biotop i dagens landskap.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kapitlet 1 § förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (1998:940) är en ansökan om dispens från det generella biotopskyddet avgiftsbelagd.

I 7 kapitlet 11 § första stycket 1 miljöbalken (1998:808) anges att regeringen, i fråga om små mark- eller vattenområden som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda, får meddela föreskrifter om att samtliga lätt igenkännbara områden av ett visst slag i landet eller i en del av landet ska utgöra biotopskyddsområden.

Av 5 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår att sådana mark- eller vattenområden som anges i bilaga 1 utgör biotopskyddsområden enligt 7 kapitlet 11 § första stycket 1 miljöbalken.

Inom ett biotopskyddsområde får man, enligt 7 kapitlet 11 § andra stycket 2 miljöbalken (1998:808), inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet.

Enligt 7 kapitlet 25 § miljöbalken (1998:808) ska hänsyn tas till enskilda intressen vid prövning av skydd om områden. En inskränkning i enskilds

rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelser får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Enligt 7 kapitlet 26 § i miljöbalken (1998:808) får dispens från biotopskyddsbestämmelserna i 11 § endast ges om det är förenligt med förbudets syfte.

Enligt 16 kapitlet 2 § miljöbalken (1998:808) får tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken ges för begränsad tid och får förenas med villkor.

Information

Länsstyrelsen förutsätter att ni som verksamhetsutövare ser till att er verksamhet inte innebär intrång i allmän eller enskild rätt, t.ex. allemansrätten, servitut eller jakträtt. Markägarens tillåtelse krävs.

För åtgärder som kan påverka eller skada en kulturhistorisk lämning måste det ansökas om tillstånd hos länsstyrelsen.

Alla som bedriver eller avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet (2 kapitlet miljöbalken).

Länsstyrelsen utför tillsyn enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) vilket innebär att länsstyrelsen kan komma att kontrollera efterlevnaden av detta beslut.

Egenkontroll enligt miljöbalken krävs. Det innebär att ni ska planera och kontrollera verksamheten för att förebygga negativ miljöpåverkan. Se 26 kap. 19 §.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010 - 225 10 00 eller via e-post gavleborg@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 8755-2022 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Anna Jansson med naturvårdshandläggare Mikael Jangenby som föredragande.

Kopia till

Naturvårdsverket

Havs och Vattenmyndigheten

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 8755-2022.